

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การอ่านเรื่องน่ารู้ คู่สำนวนไทย

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนียด

เกมทายสำนวนไทย

แหวกว่ายธารา

ไปมาสุขใจ

(.....)

รักษาคนไข้

ให้หายเจ็บป่วย

(.....)

จุดจบชีวิต

แค่คิดก็กลัว

(.....)

ใช้เชื่อมข้อความ

เป็นเหตุเป็นผล

(.....)

รูปเหมือนกระຈັບ

ขยับออกเสียง

(.....)

ทำให้ละเอียด

จนแหลกคาครก

(.....)

อาหารรสจัด

กินกับผักสด

(.....)

เปลี่ยนจากของแข็ง ไปเป็นของเหลว

(.....)

ให้กำเนิดลูก

ผูกพันสายเลือด

(.....)

ใช้ดื่มใช้กิน

ใช้อาบใช้ล้าง

(.....)

ค่อย ๆ เคลื่อนไป ไม่ไวไม่เร็ว

(.....)

รับมาจาก เป็นของตัวเอง

(.....)

มีขนาดใหญ่ หนายาวและคม

(.....)

ลักษณะนาม ของมีดกรรไกร

(.....)

ลักษณะดูดี เห็นแล้วหลงไหล

(.....)

อาศัยในน้ำ

แหวกว่ายไปมา

(.....)

หมายถึงเติบโต

โื้อโฮอสังการ

(.....)

เป็นคำกริยา

เวลาเคี้ยวข้าว

(.....)

เหมือนกับอันแรก

คำตอบเดียวกัน

(.....)

น้อยกระจริด

นิดเดียวจริง ๆ

(.....)

การอ่านเรื่องน่ารู้
คู่ตำนานนวนไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายหลักการอ่านจับใจความสำคัญได้
๒. วิเคราะห์และเปรียบเทียบสำนวนไทยกับเรื่องที่ได้
๓. บอกคุณค่าของสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยได้

คำถามชวนคิด

“

คำถาม : นักเรียนจะสามารถเชื่อมโยงเรื่องต่าง ๆ
เข้ากับสำนวนไทยได้อย่างไร

”

“

คำตอบ : วิเคราะห์ว่าใจความและเหตุการณ์
ในเรื่องนั้น ๆ สอดคล้องกับสำนวนใด

”

การอ่านจับใจความเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสำนวนไทย

การอ่านจับใจความ จากเรื่องราว เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ แล้วเชื่อมโยงเปรียบเทียบกับสำนวนไทยนั้น ผู้อ่านจำเป็นที่จะต้องจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านให้ได้ และมีความรู้เรื่องสำนวนไทยด้วย

กิจกรรม

อ่านเรื่องเล่า...เข้าสำนวน

เรื่องมีอยู่ว่า ตาโชค เป็นคนที่ชอบทำอะไรผิด ๆ อยู่เป็นประจำ เช่น ตักน้ำจากบ่อโดยไม่ใช้รอกเชือก แต่กลับลงไปตักน้ำในบ่อแทน เมื่อเท้ำย่ำลงที่โคลน น้ำในบ่อก็ขุ่นจนชาวบ้านเริ่มสงสัยว่า เป็นฝีมือของใคร ผู้ใหญ่บ้านจึงเรียกลูกบ้านประชุม ฝ่ายตาโชคนั้น ก็ได้ไว้วายลั่นศาลาจนมีพิรุณ แต่ตาโชคลืมไปว่าเท้าของตนมีโคลนติดอยู่

กินปูนร้อนท้อง

มานพ เป็นผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นแห่งหนึ่ง ชาวบ้านต่าง
เกรงกลัวมานพเป็นอย่างมาก เขาทำธุรกิจเหมืองแร่และค้าขาย
วัตถุโบราณ จนกระทั่งวันหนึ่งมีฝนตกหนักติดต่อกันหลายวัน
ทำให้น้ำท่วมวัตถุโบราณ เช่น เครื่องเงิน เครื่องทอง สร้อยคอ
หม้อโบราณ และอื่น ๆ ลอยกระจัดกระจายออกมาจากโกดัง
เมื่อชาวบ้านเห็นจึงรู้ทันทีว่า เป็นวัตถุที่ถูกขโมยไปจากวัด

ยายจันทร์ชอบทำอาหาร และขนมหวานแบ่งปันชาวบ้าน
อยู่เป็นประจำ ทุกครั้งที่ยายจันทร์ทำอาหารแจกให้เพื่อนบ้าน
ยายจันทร์จะรู้สึกอิ่มเอมใจ แม้จะไม่ได้รับคำชื่นชมจากใครเลย
แต่ยายจันทร์ก็ยินดีที่จะทำแบบนี้ตลอดไป แม้ว่าผู้นำชุมชนจะ
มองไม่เห็นคุณค่าของยายจันทร์ก็ตาม แต่กลับไปยกย่องกำนัน
ที่บริจาคเงินทองให้กับวัดเพียงคนเดียว

ปิดทองหลังพระ

เบิ้ลกับพลอยเป็นแฟนที่คบหาดูใจกันมานาน ทั้งสองได้ตกลงจะแต่งงานกันในปีหน้า เมื่อวันนั้นมาถึง ทั้งสองวางแผนจัดงานใหญ่โต โดยเชิญแขกมานับพันคน และจ้างร้านอาหารหรูมาทำอาหารเลี้ยงแขก เช่น หูฉลามน้ำแดง เป็ดปักกิ่ง ขาหมู กุ้งมังกร ฯลฯ ซึ่งทุกคนในงานต่างเอร็ดอร่อยกับอาหารบนโต๊ะเมื่อจบงาน ทั้งสองมานั่งทุกข์ใจกับราคาที่ต้องจ่าย

ตำนานพริกละลายแม่น้ำ

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๔ อ่านเรื่องน่ารู้
คู่สำนวนไทย โดยอ่านจับใจความจากข้อความ
ในกรอบสี่เหลี่ยม แล้ววิเคราะห์ว่า ควรใช้สำนวนใด
ในการเปรียบเทียบ

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๔
เรื่อง อ่านเรื่องน่ารู้ คู่สำนวนไทย
- ๒) สังเกตการทำงานของนักเรียน
และให้คำแนะนำเพิ่มเติม
- ๓) ประเมินการอ่านจับใจความและ
วิเคราะห์สำนวนไทยกับสถานการณ์
ต่าง ๆ

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) ทำใบงานที่ ๔
เรื่อง อ่านเรื่องน่ารู้ คู่สำนวนไทย
- ๒) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จแล้ว
ให้ส่งที่ครูประจำชั้น/ครูประจำวิชา
เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ใบงานที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านจับใจความข้อความในกรอบสี่เหลี่ยมแล้ววิเคราะห์ว่าควรใช้สำนวนใด
เปรียบเทียบ พร้อมบอกความหมายของสำนวนนั้น

เรื่องที่ ๑ ภูและพาน plugged บ้านอยู่ใกล้กัน เขาเป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่เด็ก โดยทั้งสองฝ่ายต่างชอบ
โอ้อวดในความมั่งมีของตน ภูมีอะไรใหม่ พานก็จะต้องรีบไปหาให้มีสูงกว่า ฝ่ายพานมีอะไรใหม่
ภูก็ต้องทำให้ตนเองมีเหนือกว่าพาน และต้องมาคุยอวดคุยข่มกันตลอด ความระหองระแหงใน
ความไม่ยอมกันมีอยู่ในใจทั้งสองคนอยู่แล้ว จนในที่สุดก็มีปากเสียงกัน และเกิดการใช้กำลังกัน
ด้วยต่างฝ่ายต่างไม่ยอมกัน จึงเกิดเหตุโศกนาฏกรรมขึ้นในที่สุด

ใช้สำนวนใดเปรียบเทียบ

.....

หมายความว่า

.....

เรื่องที่ ๒ พ่อค้ากลุ่มหนึ่งบรรทุกสินค้าข้ามทะเลทรายเพื่อไปขายต่างเมือง ในระหว่างเดินทางน้ำ
ที่ใช้อุปโภคบริโภคได้หมดลง ทุกคนต่างเดินสำรวจจนพบอู่น้ำใหญ่ ทุกคนต่างพากันช่วยขุด
พื้นทรายใต้หอน้ำนั้น จนกระทั่งเจอแผ่นหินใหญ่ ทุกคนต่างพากันหมดหวัง แต่หัวหน้าช่างไม่ยุติ
ความคิดที่จะขุดหาน้ำ จึงแนบหูลงกับพื้นหินก็ได้ยินเสียงน้ำไหล จึงสั่งให้ทุกคนช่วยกันทุบหิน
จนแตก น้ำจึงพุ่งออกมาให้ทุกคนได้ดื่มกิน และเดินทางต่อไปจนถึงที่หมายอย่างราบรื่น

ใช้สำนวนใดเปรียบเทียบ

.....

หมายความว่า

.....

สรุปการทำกิจกรรม และตรวจสอบความถูกต้อง

เรื่องที่ ๑ ภูและพาน บ้านอยู่ใกล้กัน เขาเป็นเพื่อนกันตั้งแต่เด็ก โดยทั้งสองฝ่ายต่างชอบโอ้อวดในความมั่งมีของตน ภูมีอะไรใหม่ พานก็จะต้องรีบไปหาให้มีสูงกว่า ฝ่ายพานมีอะไรใหม่ ภูก็ต้องทำให้ตนเองเหนือกว่าพาน และมาคุยอวดกันตลอด ความระหองระแหง ในความไม่ยอมกัน มีอยู่ในใจทั้งสองคนอยู่แล้ว จนในที่สุดก็มีปากเสียงกัน และเกิดการใช้กำลัง ด้วยต่างฝ่ายต่างไม่ยอมกัน จึงเกิดเหตุโศกนาฏกรรมขึ้นในที่สุด

ใช้สำนวนใดในการเปรียบเทียบ

- ชิงกี๊รา ช่าก็แรง

หมายความว่า

- ต่างฝ่ายต่างจัดจ้านพอ ๆ กัน ไม่มีใครยอมใคร
และต่างมีอารมณ์ร้อนด้วยกันทั้งคู่ จนไม่ยอมลดละกัน

เรื่องที่ ๒ พ่อค้ากลุ่มหนึ่ง บรรทุกสินค้าข้ามทะเลทราย เพื่อไปขายต่างเมือง ในระหว่างเดินทาง น้ำที่ใช้อุปโภคได้หมดลง ทุกคนต่างเดินสำรวจจนพบกอหญ้าใหญ่ ทุกคนต่างช่วยกันขุดทรายใต้หญ้าจนกระทั่งเจอแผ่นหินใหญ่ ทำให้ทุกคนหมดหวัง แต่หัวหน้าช่างไม่ยอมยุติความคิดที่จะขุดหาน้ำ จึงแนบหูลงกับพื้นหิน ก็ได้ยินเสียงน้ำไหล จึงสั่งให้ทุกคนช่วยกันทุบหินจนแตก น้ำจึงพุ่งออกมาให้ทุกคนได้ดื่มกิน และเดินทางต่อไปจนถึงที่หมายอย่างราบรื่น

ใช้สำนวนใดในการเปรียบเทียบ

- ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

หมายความว่า

- การทำงานใด ๆ ก็ตาม หากมีความพยายาม
ก็จะทำให้ประสบความสำเร็จได้

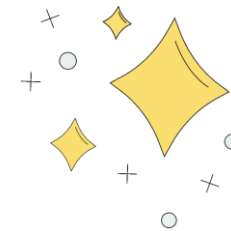
คำถามสรุปบทเรียน

คำถาม : จำนวนไทยเกี่ยวข้องกับชีวิตของคนไทยอย่างไร

คำตอบ : ทำให้เห็นภาพวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมไทยได้ชัดเจนมากขึ้น

บทเรียนครั้งต่อไป

การเขียนจุดหมายส่วนตัว (๑)

รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบงาน เรื่อง รูปแบบที่ใช้ จดหมายส่วนตัว
- ใบความรู้ เรื่อง รูปแบบที่ใช้ จดหมายส่วนตัว
- ซองจดหมาย/รูปแบบจดหมาย

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

